

प्रहरी प्रधान कार्यालय  
मानवश्रोत विकास विभाग,  
भर्ना तथा छनौट शाखा, नक्साल

**प्रहरी निरीक्षक (जनपद) पदको पाठ्यक्रम**

**शारीरिक तन्दुरुस्ती परीक्षामा लिईने इभेन्ट्स तथा अंकभार**

इभेन्ट्सको नाम	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	पुरुषको लागि (उच्चतम तथा न्यूनतम)	महिलाको लागि (उच्चतम तथा न्यूनतम)
३०० मिटर दौड	१०	४	४५ सेकेण्ड - ५६ सेकेण्ड सम्म	५५ सेकेण्ड - ६७ सेकेण्ड सम्म
३.२ कि.मी.(२ माईल) दौड	२०	८	१४ मिनेट - १८ मिनेट सम्म	१८ मिनेट - २२ मिनेट सम्म
हाई जम्प	५	२	४.५ फिट - ३ फिट सम्म	३.५ फिट - २ फिट सम्म
सिट अप	५	२	२० पटक - १२ पटक सम्म	१५ पटक - ५ पटक सम्म
पुस अप	५	२	२० पटक - १० पटक सम्म	१४ पटक - ४ पटक सम्म
चिन अप/पुल अप	५	२	१२ पटक - ५ पटक सम्म	३ पटक - १ मिनेटसम्म भुण्डिन सक्ने
<b>कुल जम्मा</b>	<b>५०</b>	<b>२०</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

**नोट :-** कुनै पनि इभेन्टमा अनुत्तीर्ण हुने उम्मेदवारहरुलाई सो भन्दा पछि हुने इभेन्टमा सहभागी गराईने छैन ।

**लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Scheme)**

सि.नं.	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	उत्तर संख्या र अंकभार	समय
१.	नेपाली रचना	५०	२०	विषयगत	नेपाली लेखन-३० नेपाली व्याकरण-१० विविध-१०	९० मिनेट
	अंग्रेजी	५०	२०	विषयगत	Writing-25 Reading-15 Grammar-10	९० मिनेट
२.	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	२×१०=२० (लामो उत्तर) १६×५=८० (छोटो उत्तर)	३ घण्टा
३.	सामान्य ज्ञान	५०	२०	वस्तुगत:बहु- वैकल्पिक उत्तर	२५×२=५०	३० मिनेट
	बौद्धिक परीक्षा (आई.क्यू.)	५०	२०	(Multiple Choice Question)	२५×२=५०	३० मिनेट
४.	नेपालको विद्यमान संविधान र ऐन, कानून	१००	४०	विषयगत	२×१०=२० (लामो उत्तर) १६×५=८० (छोटो उत्तर)	३ घण्टा

## नेपाली रचना

समय : ९० मिनेट

पूर्णाङ्क : ५०  
उत्तीर्णाङ्क : २०

### खण्ड “क” नेपाली लेखन

३०

#### १. निबन्ध लेखन

लामो उत्तर (१×१०=१०)

(क) समसामयिक शीर्षकमा निबन्ध लेखन ।

#### २. प्रतिवेदन लेखन

लामो उत्तर (१×१०=१०)

(क) प्रतिवेदन लेखनको परिचय, उद्देश्य, महत्व, शैली र ढाँचा

(ख) प्रतिवेदनको प्रकार र प्रयोजनको पहिचान

(ग) विभिन्न घटना, समारोह, भ्रमण, तथ्यावलोकन, वस्तुस्थिति अध्ययन सम्बन्धी कार्यक्रम र कार्ययोजना तर्जुमा

(घ) निर्धारित विषयका सम्बन्धमा प्रतिवेदन लेखन

#### २.१ निवेदन लेखन

(क) उद्देश्य

(ख) विशेषता

(ग) समसामयिक विषयमा निवेदन लेखन

#### ३. टिप्पणी लेखन

लामो उत्तर (१×१०=१०)

(क) उद्देश्य

(ख) विशेषता

(ग) लेखनविधि

(घ) समसामयिक विषयमा टिप्पणी लेखन

#### ३.१ पत्र लेखन

(क) परिचय

(ख) ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

(ग) विभिन्न विषयको पत्र - ताकेता पत्र, प्रतिउत्तर पत्र तथा निमन्त्रणा र विज्ञापन लेखन

### खण्ड “ख” नेपाली व्याकरण

छोटो उत्तर (५×२=१०)

#### १. शब्द

(क) परिचय

(ख) उत्पत्ति

(ग) प्रकार

(घ) प्रत्यय, उपसर्गको प्रयोग

(ङ) बोध

- अनुच्छेद पढी सोधिएका उत्तरको उत्तर दिन लगाउने

#### २. वाक्यांश संश्लेषण

(क) सरल वाक्यवाट संयुक्त र मिश्र वाक्य संश्लेषण

(ख) वाक्य संश्लेषण गर्दा हुने सर्वनाम र असमापिका क्रियाको प्रयोग र विभिन्न पद पदावलीको लोप

(ग) सरल वाक्यको नामीकरण, विशेषणीकरण र क्रियायोगीकरण

### ३. समास

- (क) परिचय
- (ख) प्रकार
- (ग) समास संग्रह
- (घ) समास विग्रह

### ४. वाच्य, उक्ति परिवर्तन

- (क) परिचय
- (ख) प्रकार
- (ग) वाच्य परिवर्तन/कथन परिवर्तन (प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष)

### ५. नाम, सर्वनाम, क्रियापद, विशेषण र निपात

- (क) परिचय
- (ख) प्रकार/छुट्याउने विधि
- (ग) महत्व र उद्देश्य तथा प्रयोग

### खण्ड "ग" विविध

छोटो उत्तर (५×२=१०)

#### १. शुद्धाशुद्धी

- (क) शाब्दिक शुद्धीकरण अभ्यास

#### २. वाक्यमा प्रयोग

- (क) विभिन्न शब्दहरूको वाक्यमा प्रयोग
- (ख) वाक्यको मेल

#### ३. उखान टुक्काको अर्थ तथा वाक्यमा प्रयोग

- (क) विभिन्न उखान टुक्काको अर्थ वा भाव खुल्ने गरी वाक्यमा प्रयोग

#### ४. संक्षेपीकरण

- (क) अनुच्छेदको संक्षेपीकरण
- (ख) गद्यांश: व्यक्त विचारको संक्षेपीकरण

#### ५. बुँदा टिपोट

- (क) अनुच्छेदबाट बुँदा टिपोट

**Subject: English**

Time: 90 Minutes

Full Mark: 50  
Pass Mark: 20

<b>1. Writing</b>	<b>25</b>
1.1 Essay	(1x10=10)
a. Descriptive	
b. Narrative	
c. Argumentative	
d. Persuasive	
1.2 Letter	(1x5=5)
a. Informal Letter writing	
b. Business Letter writing	
c. Official Letter and Applications writing	
1.3 Report	(1x5=5)
a. Crime and incident report	
b. Event or ceremony report	
1.4 Explanation/Amplification	(1x2.5=2.5)
1.5 Conversation/Dialogue	(1x2.5=2.5)
<b>2. Reading</b>	<b>15</b>
2.1 Comprehension	5
a. Long answer type Questions	
b. Short answer type Questions	
2.2 Summary writing	2.5
2.3 Translation	5
a. English to Nepali	
b. Nepali to English	
2.4 Word (Vocabulary)	2.5
a. Synonym	
b. Antonym	
c. Use of words & phrases in complete sentences	
d. Single word	
<b>3. Grammar</b>	<b>(5x2=10)</b>
a. Use of correct parts of speech	
b. Tense	
c. Word order	
d. Voice	
e. Reported speech (Narration)	
f. Relative clause	
g. Fill in the gaps (Preposition)	
h. Punctuation	

## सामान्य ज्ञान

पूर्णाङ्क: ५०  
उत्तिर्णाङ्क: २०

समय: ३० मिनेट

### १. नेपाल सम्बन्धी गतिविधि

२४

#### १.१ ऐतिहासिक र पौराणिक अध्ययन

(२×२=४)

- (क) ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकीय दृष्टिले नेपालका महत्वपूर्ण स्थलहरू
- (ख) किराँत, लिच्छवी तथा मल्लकालीन नेपालको इतिहास
- (ग) नेपालको आधुनिक इतिहास (नेपालको एकिकरणदेखि हालसम्म)

#### १.२ भौगोलिक अध्ययन

(२×२=४)

- (क) नेपालको भौगोलिक बनावट
- (ख) जनसंख्या सम्बन्धी
- (ग) हिम-शिखरहरू
- (घ) नदी-नालाहरू
- (ङ) राजमार्गहरू

#### १.३ नेपालको शासन पद्धति र सरकार

(२×२=४)

- (क) संविधान
- (ख) राजनैतिक अवस्था
- (ग) स्थानीय सरकार र सुशासन आदि

#### १.४ नेपाली साहित्य सम्बन्धी

(२×२=४)

- (क) नेपाली साहित्यकारहरू र तिनका रचनाहरू
- (ख) महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारहरू

#### १.५ महत्वपूर्ण समसामयिक राष्ट्रिय घटनाहरू

(२×२=४)

- (क) सामाजिक
- (ख) राजनैतिक
- (ग) आर्थिक

#### १.६ खेलकुद

(२×२=४)

- (क) नेपालको राष्ट्रिय खेलकूदहरू र तिनका विकासक्रम
- (ख) नेपालमा सम्पन्न हुने र भएका विभिन्न राष्ट्रिय प्रतियोगिताहरू
- (ग) राष्ट्रिय ख्यातीप्राप्त खेलाडीहरू र खेलको नाम
- (घ) दक्षिण एशियाली खेलकूदमा नेपालको सहभागिता
- (ङ) अन्तर्राष्ट्रिय खेलकूदमा नेपालको सहभागिता

### २. अन्तर्राष्ट्रिय गतिविधि

१४

#### २.१ भौगोलिक अध्ययन

(२×२=४)

- (क) विश्वका महादेशहरू, महासागर, नदी, हिमनदी, ताल, भूकम्प, ज्वालामुखी, पर्वतश्रृंखला

#### २.२ अन्तर्राष्ट्रिय संघ-संस्थाहरू

(२×२=४)

- (क) संयुक्त राष्ट्रसंघ तथा यससंग सम्बद्ध संस्थाहरू
- (ख) क्षेत्रीय संगठन (सार्क, विमस्टेक, आसियन, युरोपियन युनियन, नाटो)
- (ग) ईन्टरपोल
- (घ) संयुक्त राष्ट्रसंघ द्वारा विभिन्न देशमा भएका शान्ति प्रयासहरू तथा नेपालको सहभागिता

२.३ समसामयिक अन्तर्राष्ट्रिय घटनाहरु (२×२=४)

- (क) राजनैतिक, ऐतिहासिक, बैज्ञानिक पक्षहरु  
(ख) आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, धार्मिक

२.४ खेलकूद (१×२=२)

- (क) ओलम्पिक खेलकूदहरु  
(ख) विश्वकप फूटबल  
(ग) एशियाली खेलकूद  
(घ) दक्षिण एशियाली खेलकूद

३. विविध

१२

- (क) सेवा सम्बन्धी (प्रहरी ऐन, नियमावली, नियुक्ति र बहुवा सम्बन्धी सामान्य सद्धान्तमा भएका मुलभूत विषय, गृह प्रशासन, सम्बद्ध नीति योजना र कार्यक्रम, स्थानिय प्रशासन, महानगरीय प्रहरी सम्बन्धी व्यवस्था, प्रहरी संगठन सम्बन्धी समसामयिक जानकारी, प्रहरी सेवाको दर्ज्यानी चिन्ह, पद तथा श्रेणी, ट्राफिक संकेत) (३×२=६)  
(ख) मानव अधिकार, महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय व्यवस्था तथा सम्मेलनहरु (१×२=२)  
(ग) सांस्कृतिक, कला, साहित्य, संगीत, पुस्तक, पुरस्कार आदि । (१×२=२)  
(घ) विज्ञानका प्रमुख आविष्कार र नविनतम गतिविधिहरु सम्बन्धि जानकारी । (१×२=२)

बौद्धिक परीक्षा (आई.क्यू.)

समय: ३० मिनेट

पूर्णाङ्क : ५०  
उत्तिर्णाङ्क: २०

**1. Verbal Reasoning Test**

(10x2=20)

- a. Series Test
- b. Coding-Decoding Test
- c. Direction and Distance Sense Test
- d. Ranking Order
- e. Series Completion
- f. Analogy Test
- g. Classification Test
- h. Puzzle Test
- i. Odd one out Test
- j. Sentences Formation Test
- k. Common Sense Test
- l. Assertion and Reason
- m. Blood Relationship Test
- n. Verification of Truth Statement
- o. Situation Reaction Test
- p. Jumbled Spelling Test

**2. Non-Verbal Reasoning Test**

(7x2=14)

- a. Analogy Test
- b. Analytical Reasoning Test
- c. Odd one out Test
- d. Series Test
- e. Venn Diagrams
- f. Matrices
- g. Figure Formation and Analysis
- h. Classification Test
- i. Construction of Squares and Triangles

**3. Numerical Reasoning Test**

(8x2=16)

- a. Analogy
- b. Classification/Odd one out
- c. Insert the missing characters
- d. Common Property
- e. Matrices
- f. Data Checking
- g. Height and Distance, Time and work, Loss and profit etc.
- h. Data Interpretation
- i. Arithmetic Operation
- j. Coding and Decoding
- k. Data Verification
- l. Find the wrong term in given series
- m. Average, Decimal, Fraction, Percentage, Ratio etc.
- n. Insert the correct mathematical Signs

## सेवा सम्बन्धी

समय : ३ घण्टा

पूर्णाङ्क : १००

उत्तिर्णाङ्क: ४०

### खण्ड "क" छोटो उत्तर (४×५=२०)

#### १. प्रहरी सम्बन्धी जानकारी

- (क) प्रहरी सेवाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि तथा परिचय
- (ख) संगठनात्मक स्वरूप तथा व्यवस्था

#### २. पक्राउ

- (क) कानूनी व्यवस्था
- (ख) विना वारेन्ट पक्राउ गर्ने कानूनी व्यवस्था
- (ग) पक्राउ पुर्जा, कानूनी व्यवस्था
- (घ) थुनुवा पुर्जा, कानूनी व्यवस्था

#### ३. खानतलासी

- (क) परिभाषा
- (ख) कानूनी व्यवस्था
- (ग) खानतलासी गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

### खण्ड "ख" लामो उत्तर (२×१०=२०) छोटो उत्तर (६×५=३०)

#### १. कानूनी व्यवस्था

- (क) प्रहरी ऐन तथा नियमावली, स्थानिय प्रशासन सम्बन्धी, संगठित अपराध नियन्त्रण, सिमा अपराध नियन्त्रण, आतंक गतिविधि नियन्त्रण, महानगरीय सुरक्षा, साइबर क्राइम नियन्त्रण, लागु औषध, आतङ्कवाद, यसको सञ्जाल र नेपालमा यसको प्रभाव, सम्पत्ती शुद्धिकरण

#### २. अपराध अनुसन्धान

- (क) अपराध परिचय, आवश्यक तत्व र प्रकारहरु
- (ख) अनुसन्धान परिचय, महत्व र विधिहरु
- (ग) जाहेरी दरखास्त र कानूनी व्यवस्था
- (घ) मुद्दा परिभाषा, प्रकार, सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९ को अनुसूचि १ भित्र पर्ने मुद्दाहरु

#### ३. शासन पद्धति र सुरक्षा

- (क) गृह मन्त्रालयको संगठनात्मक संरचना
- (ख) सुशासन
- (ग) राष्ट्रिय सुरक्षा नीति: आवश्यकता, व्यवस्थापन र नेपालमा राष्ट्रिय सुरक्षाका विद्यमान प्रावधानहरु
- (घ) सुरक्षा समितिहरु (केन्द्रीय, क्षेत्रीय, जिल्ला)
- (ङ) लोकतान्त्रिक मुल्य र मान्यता, समावेशीकरण कानूनी शासन र समानुपातिक प्रतिनिधित्व
- (च) सुरक्षाको परम्परागत तथा नवीनतम् अवधारणा र नवीनतम् प्रवृत्तिहरु
- (छ) राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय परिवेशमा नेपालको सुरक्षा चुनौतिहरु
- (ज) सुरक्षा सुचना संकलन, विश्लेषण, प्रवाह र समन्वय



२. विविध

२.१ प्रहरी र जनसम्पर्क

- (क) सामुदायिक प्रहरी
- (ख) महिला तथा बालबालिका सेवा केन्द्र
- (ग) नागरीक मैत्री प्रहरी आचरण
- (घ) लैङ्गिक अवधारणा
- (ङ) प्रहरी र पालन गर्नुपर्ने आचारसंहिता

२.२ प्रहरी कार्य

- (क) सुरक्षाको परिचय तथा आवश्यकता
- (ख) सुरक्षाकर्मीमा हुनुपर्ने गुणहरु
- (ग) कारागार सुरक्षा र बन्दीको मानव अधिकार
- (घ) पर्यटक सुरक्षा
- (ङ) प्रहरी गस्ती
- (च) खबर संकलन, विश्लेषण, प्रतिवेदन तथा कार्यान्वयन

२.३ प्रहरी व्यवस्थापन

- (क) नेतृत्व र प्रकारहरु
- (ख) आदेशको श्रृंखला
- (ग) श्रोत साधनको व्यवस्थापन
- (घ) अभिलेख व्यवस्थापन
- (ङ) विपद व्यवस्थापन र प्रहरी

२.४ अन्तर्राष्ट्रिय मामिला

- (क) इन्टरपोल परिचय र इन्टरपोलद्वारा जारी हुने सूचनाहरु
- (ख) मानव अधिकारको विश्व व्यापी घोषणा पत्र, सन् १९४८
- (ग) कानून कार्यान्वयन गर्ने अधिकारीहरुको संयुक्त राष्ट्र संघीय आचार संहिता, सन् १९७९
- (घ) संयुक्त राष्ट्रसंघमा नेपाल प्रहरीको सहभागिता र भूमिका

## नेपालको विद्यमान संविधान र ऐन, कानून

समय : ३ घण्टा

पूर्णाङ्क : १००

उत्तिर्णाङ्क : ४०

### खण्ड "क"

लामो उत्तर (१×१०=१०)

छोटो उत्तर (८×५=४०)

- (क) नेपालको संवैधानिक विकास क्रम
- (ख) नेपालको संविधान, २०७२
- (ग) नेपालमा कानून निर्माणको प्रक्रिया
- (घ) स्थानिय प्रशासन ऐन, २०२८
- (ङ) सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०४९ (प्रहरीसंग सम्बन्धित दफाहरु)
- (च) मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८
- (छ) हातहतियार खरखजना ऐन, २०१९
- (ज) सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९, ऐ.को नियमावली, २०५५
- (झ) प्रहरी ऐन, २०१२ तथा प्रहरी नियमावली
- (ञ) केही सार्वजनिक (अपराध र सजाय) ऐन, २०२७

### खण्ड "ख"

लामो उत्तर (१×१०=१०)

छोटो उत्तर (८×५=४०)

- (क) अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, २०४८
- (ख) यातना तथा क्षतिपूर्ति ऐन, २०५३
- (ग) सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ तथा ऐ. नियमावली २०६५
- (घ) भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- (ङ) जुवा ऐन, २०२०
- (च) कारागार ऐन, २०१९
- (छ) पिडित न्याय प्रणाली
- (ज) प्राकृतिक न्यायका सिद्धान्तहरु
- (झ) लागू औषध नियन्त्रण ऐन, २०३३
- (ञ) जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत (कसुर र सजाय) ऐन, २०६८
- (ट) मुलुकी ऐन, २०२० (ज्यानसम्बन्धीको, चोरीको, जवर्जस्ती करणीको महलहरु)
- (ठ) घरेलु हिंसा (अपराध र सजाय) ऐन, २०६६